

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Alia Spiritvalia Exercitia Viri Religiosi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

in bono; quia non ab homine, sed à Deo præmium accipies. Disce præsentem, quem habes, sufferre patienter, vt mitius feras sequentem. Si huic non haberes, forsitã duriorem sustineres. Oportet te vnum habere, nec pro tuo libitu inuenies aliquem, etiam si plures fueris perferutatus. Bonus discipulus tam malum magistrum non habuit, quin ei in bonum cesserit, quòd humiliter obtemperauit.

3. Exemplis igitur Christi & sanctorum eius, studeas simpliciter & purè obedire propter Christum, propter conscientiam & bonam famam, propter pacem cordis & æternæ vitæ gloriam promerendam. Nemo tam quietè viuit, nemo tam securè moritur, sicut verus obediens, & in omnibus Deo & hominibus subiectus. Hoc tribuat munus, qui regnat trinus & vnus. Amen.

A L I A
SPIRITUALIA EXERCITIA
VIRI RELIGIOSI.
CAPITA HVIVS LIBELLI.

B reuis admonitio spiritualis exercitij.	Cap. I.
De oratione.	II.
De dilectione.	III.
De operatione.	IV.
De choro.	V.
De vigilijs matutinis.	VI.
De meditatione post matutinas.	VII.
De custodia celle.	VIII.
De exitu ad laborem.	IX.
De obedientia, & humili responsione.	X.
Ad quid omnia exercitia sint dirigenda.	XI.
De refugio ad Deum semper habendo.	XII.
De meditatione passionis Christi.	XIII.
De viri confidentia in Christo.	XIV.
De commendatione celle.	XV.
De contemptu consolationum terrenarum.	XVI.

C A P V T I.

Breuis admonitio spiritualis exercitij.

1. **A**B exterioribus peruenitur ad interiora, ab inferioribus ad superiora, à corporalibus ad spiritualia. Paulatim proficit homo

homo, & hoc per quotidiana exercitia. Et licet primò multa sint graua, tamen in consuetudinem ducta fiunt leuia & sapida.

2. Tria sunt omni religioso necessaria, sine quibus non potest diu stare in bona vita: hæc sunt, oratio, lectio, & operatio. In istis omni die se exercere debet, & semper in aliquo horum occupari.

CAPVT II.

De oratione.

1. **O**ratio illuminat, oratio purgat, oratio consolatur, oratio lætificat, oratio impetrat fauorẽ; oratio allenuat laborem, oratio auarit deuotionem, oratio præbet fiduciam, oratio expellit pigritiam: oratio fugat dæmonem, oratio vincit tentationem.

Orationis vires.

2. Non te pigeat orare, si vis à vitijs liberari. Oratio semper est necessaria sicut & gratia, sine qua viuere spiritualiter non possumus. Orare debemus pro gratia, quia gratia est, qua tantum indigemus. Melius est orare quam legere, & in tempore suo vtrumque est agendum.

Oratio perinde atque gratia necessaria.

CAPVT III.

De lectione.

1. **L**ectio debet esse quasi oratio: & antequam legas, præcedat oratio. Lectio sacra ignorantiam nostram erudit, dubia soluit, errores corrigit, bonos mores instruit, facit cognoscere vitia, hortatur ad virtutes, excitat ad feruorem, incutit timorem; recolligit mentem, recreat fastidiosum animum. Et quia non potes continuò orare vel legere, debes aliquid vtile exterius operari. In qua operatione oratio præeat, oratio intercurrat, oratio totum finiat.

Oratio vbiq; semper præcedat, intercedat, sequatur. Lectio quantum commodat.

CAPVT IV.

De operatione.

1. **O**perari manibus bonum est corpori, deseruit spiritui, adificatio est proximi, & reparatio est sensus nostri. Etsi interdum pigri sumus, tamen perseverando vincimus. O quàm deu fuerunt Sancti, qui sine intermissione orabant. Quam studiosi, qui nunquam sacra lectione satiari potuerunt. Quam feruentes, qui frangi laboribus non valuerunt!

Operari manibus quam bonum.

2. Qui propter Deum sibi aliquam violentiam facit, Deus ipsi maiorem gratiam dabit, & citò in virum perfectum mutabitur. Consuetudo mala, per bonam consuetudinem vincitur. Et bona consuetudo tandem in naturam vertitur, quod primò fuit difficile, postea leue videatur ac facile.

CAPVT V.

De choro.

Qui in
choro psal-
lit, simul &
orat & le-
git & op-
ratur.

Psal. 70.

I Sta tria, oratio, lectio, & operatio, occurrunt nobis faciendi in choro, quia ibi præcipuè frequentatur oratio, in psalmis, hymnis, & collectis. Ibi etiam lectio sacra recitatur in matutinis, in epistolis, & euangelijs. Nec vnquam deest ibi perfecta eruditio, si fuerit diligens aduertentia. Ibi loquitur IESVS nobiscum, cum cantatur; *Salus populi ego sum*. Et iterum, nos loquimur cum Iesu, cum dicimus; *Spes mea Domine à iuuentute mea, adiutor in opportunitatibus, in tribulatione.*

2. Ibi est operatio bona & perfecta, cum corpore stamus & ore cantamus. Non est paruus nec infructuosus labor, die nocteque chorum frequentare. Non est etiam otiosus, qui deuotè orat, immo maximus labor ad orationem sedare, cum orare non libet. Non est otiosus, qui scripturas legit, aut legere audit, aut de eis meditatur & ruminat. Fit homini chorus paradifus, si incipit delectari in omnibus diuinis scripturis.

CAPVT VI.

De vigilijs matutinis.

Vigiletur
in oratio-
ne media
nocte.

O Mni media nocte statim vt suscitatus fueris, surge alacriter, & præpara cor tuum ad vigilandum & psallendum Domino in letitia & exultatione. Si non habes deuotionem in choro, psalle æquo animo, & expecta gratiã Domini de cælo. Sepè dat Deus in fine quod iustè antè denegauit. Vult vt laboremus, vult vt pacièter expectemus. Vult vt gratũ nobis sit & magnum, quod dare disposuit. Vult vt cognoscamus veraciter, quia à nobis nihil boni habemus, sed totum de sua gratia & misericordia nobis constat. Oremus ergo, cantemus, & laudemus Dominum Deum nostrum, qui fecit nos, quia nihil iucundius, quàm Deum corde & ore laudare. Longè sit somnolentia, longè & pigritia, vbi in conspectu angelorum & coram oculis maiestatis Dei stamus.

CAPVT VII.

De meditatione post matutinas.

Initis matutinis, offer teipsum Deo in sacrificium laudis perpetuæ; vt in sui nominis laude & amore, tota die ac nocte, te dignetur conseruare. Hoc enim principale opus nostrum est, te debet Deum semper laudare; & omnia opera nostra exteriora & interiora, parua & magna, ad eius honorem purè & integro

cor-

corde agere. Vita angelica est, chorum cum deuotione & reuerentia frequētare. Nam ibi plures deuoti uisiones angelicas habuerunt, sępius in spiritu rapti sunt, frequenter illuminati, dulciter consolati, & fortiter accensi sunt.

CAPVT VIII.

De custodia celle.

I. **F**initis primis vel tertijs, studeas te continere a verbis multis & circuitionibus; sed quanto celerius potes, cellam pete, & aliquid boni exercitij propone, quod tibi per totam diem deseruiat. Statue firmiter, quod hodie uelis te custodire in omnibus moribus & sensibus tuis: Habere scilicet pudicos oculos, non curiosos, pauca & utilia uerba, gressum maturum & incessum humilem; & in omnibus motibus & statu nihil agere aut pratendere, quod cuiusquam offendant aspectum. Vbicumque necesse fuerit te esse, omnibus priuatis pratermissis, studeas tempestiuē uenire. Nec assuescas malum usum, posterior sępius ueniendo.

2. Nihil aestima, quod facis, si non prius feceris, quod debes. Esto igitur ubicumque cum primis alacer, & paratus in omni loco & tempore ad hoc deputatis. Communia semper prapone proprijs & priuatis. Alterius potius quā propriam studeas facere uoluntatem, & eris omnibus dilectus, tam Deo quā fratribus. Pauca uerba & humile responsum habeat os tuum. Melius est tacere, quā imprudenter loqui. Libenter sis in cella: si non potes, custodi os tuum.

Propositū
quolibet
die reno-
uandum.

CAPVT IX.

De exitu ad laborem.

I. **A**ntequam excas, & postquam intraueris cellam, breuem habebas orationem. Noli cor tuum effundere ad exteriora, sed discce manibus operari & corde orare. Nemo statim perfectus est, nec una die acquiritur uirtus & deuotio ista; sed quotidiano exercitio & diligenti proposito, efficitur homo deuotus & internus.

CAPVT X.

De obedientia, & humili responsione.

I. **Q**uod tibi semel inhietur, sic studeas dimittere, ut nō sit opus secundō. Quod tibi pro bono dicitur, pro bono accipe, & eris semper inde melior. Non quæras excusationem in defectibus, sed humiliationem cum emendatione. Si vis semper lucrari & amari, humilia te, & tace sustinens. Virtutes semper lætificant, passiones mœsticiam generant. Sacram scripturam dilige, libenter

libenter in corde lege, & aliquid inde extrahe. Discite deuotè meditari, cum gemitu cordis orare, & mentem ad Deum eleuare.

CAPVT XI.

Ad quid omnia exercitia sint dirigenda.

1. **O**Mnia exercitia ad hoc dirigenda sunt, vt passiones vincantur, vt propria voluntas mortificetur, vt mundus contemnatur, & Deus diligatur: vt caro refrenetur, & spiritus ad cælestia eleuetur: vt omnibus affectionibus mitigatis, puritas cordis & tranquilla mens possideatur. Modicum laborabis, & magnam requiem inuenies. Breue est tempus peregrinationis nostræ, sed præmium nostrum erit gaudium sine fine. Multi maiora tolerant pro mundo, quàm nos pro Deo. Multi duriora patiuntur, & virilius agunt pro inferno, quàm nos pro cælesti regno.

CAPVT XII.

De refugio ad Deum semper habendo.

*Psal. 26.
Abacuc 2.*

1. **V**iriliter age, & confortetur cor tuum. Dominus erit tecum, in omni tempore & loco. Quære illum, & inuenies; clama, ne cesses: si moram fecerit, expecta eum, & non morabitur. Dic ad eum, Veni Domine, & noli tardare; Domine ad adiuuandū me festina. Adiuua me Iesu bone, & salua erit anima mea. Seruus tuus sum ego, da mihi auxilium gratiæ tuæ, & bene mihi citò erit.

2. Domine dignare esse mecum, & ego libenter volo esse tecum. Domine propter te incepti, propter te mundū reliqui, propter te patior tentationes istas. Propter te suscepi labores istos, propter te morior tota die. Propter te æstimatus sum sicut stultus & inutilis homo. Propter te arguor & corripior; propter te surgo & canto; propter te ieiuno & vigilo; propter te laboro & scribo; propter te cellam custodio & taceo. Propter te omnia ago & sustineo: quia tu bene dignus es, & largus ad retribuendum mihi, in tempore tibi beneplacito. Domine suscipe seruum tuum in bonum, & non timebo, quid faciat mihi caro vel homo.

3. Domine Iesu, esto tu refugium meum, & vnicum solatium meum. Esto tu specialis amicus meus, quia omnes amici mei me reliquerunt. Esto tu spes mea, quia vana spes in hominibus. Esto tu gaudium meum & lætitiæ cordis mei, quia omne gaudium mundi rotum inane. Esto tu dux meus, & notus meus, & socius meus in via hac, qua ambulo; quia homines citò deficient, & auferentur à me. In te cantatio mea, in te consolatio mea, in te tota fiducia mea. Sis tu salus mea & honor meus, amor meus & dulcedo mea. Da mihi amare crucem tuam, & imitari vestigia passionis

tionis tuæ. Scribe vulnera tua in corde meo; & da mihi ex desiderio sustinere impropria & iniurias. vñdecumque illatas, & tibi configurari in vita & in morte. Tu mihi viuere sis, & mori pro te magnum lucrum videatur.

CAPVT XIII.

De meditatione passionis Christi.

1. **M**ulta bona confert passio Christi frequenter cogitata. Et quodcumque aliquid aduersitatis vel grauitatis extra vel intra occurrerit, tunc specialiter est recurrendum ad passionem Christi, & pensandum quanta Dominus sustinuit pro nobis indignis. Et in hoc debemus consolari, quia dat nobis de calice suo bibere; & vult, quòd discamus, in nobis suam passionem perfectè sentire. Modicum confert, poenas Christi cogitare; nisi homo velit, similia libenter tolerare. Debemus etiam pensare, quanta passi sunt Sancti tormenta pro nomine Christi.

CAPVT XIV.

De virili confidentia in Christo.

1. **I**gitur abiecto timore seruili, induere spiritum feruoris & dilectionis. Accipe fortitudinē, & induere armaturam Dei, vt possis resistere in die malo. Confide fili, & noli timere; quia *tecum sum* dicit Dominus, *vt eruam te*. Confortare & esto robustus, quia plures nobiscum sunt quàm contra nos. *Ego* (inquit Dominus) *ante te ibo & pugnabo pro te; eroque tecum, ad quemcumque perrexeris*. Pone ergo totam spem tuam in Domino, & noli esse pusillanimis corde, sed constans & virilis ad omnia. *Deut. 31.*
Iosue 1.

CAPVT XV.

De bono cella.

1. **S**it tibi cella paradifus, chorus cælum, lectio sacra cibus. Sit tibi silentiū amicus, labor socius, oratio auxiliarius. In choro sis stabilis & quietus, tibi & Deo maximè intentus. In cella aut legens, aut orans, aut operans inueniaris. Ad loca, vbi multi conueniunt & loquuntur, non transeas. Tene te solitarium, & senties bonum. In labore & communi societate, rarò aut parum loquaris. Rarò egredere foras, & si euocatus fueris, citò reuertaris. Vbicumque esse debes, sine mora venias.

2. Humiles & compositos mores habeas, & omnes sensus tuos sub disciplina custodias. Disce pro Deo pati, in omni necessitate & grauitate. Non sis importunus, sed omnia fac cum tranquillitate. Cum patientia & humilitate, oranes vinces aduersitates. Viriliter age, & confortetur cor tuum, & fugiet inimicus.

CAPVT

De contemptu consolationum terrenarum.

1. **B**eatus, qui non habet consolationem in terra. Beatus, qui despicit omnem requiem temporalem pro Christo. Beatus, qui pati scit, cum à Deo & ab hominibus derelictus fuerit. Beatus, qui ordinationem Dei expectat, & omnia de manu eius accipit.

2. Disce sine humano solatio viuere, etiam cum copia adsit consolationum. Fragile & indurabile est solatium in hominibus confidere, aut nimis de eorum presentia gaudere, vel de absentia contristari. Nec enim tu diu hic eris, nec illi etiam diu tecum permanebunt. Citò cuncta obliuioni tradentur: & ideo tamquam nihilum & inane, omnes res mundi in corde tuo censeantur. Sit locus tuus proprius, regnum Dei & mansio celestis: vbi Christus est in dextera Dei Patris. Nulla terra, nulla patria, nulla ciuitas tibi placeat aut alliciat ad videndum: sed tantum celestis habitatio Sanctorum, vbi sunt nouem ordines angelorum, laudantes Deum in secula seculorum. Amen.

DOCTRINALE
SEV

MANUALE IUVENVM.

CAPITA HVIVS LIBELLI.

D e commendatione sacra scriptura.	Cap. I.
De differentia Clerici & Monachi.	II.
De thesauro eloquiorum diuinorum.	III.
De bonis scriptoribus librorum.	IV.
De firma custodia librorum.	V.
De ornatu claustru bene fundati.	VI.
De indocto clerico, sine sacris libris.	VII.
De cantu Ecclesie in hymnis & psalmis.	VIII.
De festis Christi, & reliquijs Sanctorum.	IX.
De moribus humilis fratris, & vitijs superbi & pigri.	X.
De abnegatione sui & omnium rerum.	XI.
De desiderio celestium gaudiorum.	XII.
	CA.